

Asia: VN/11210/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi asevelvollisuuslain 32 ja 48 §:n muuttamisesta (rajaturvallisuustilanteesta johtuva kertausharjoitus)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi asevelvollisuuslain 32 ja 48 §:n muuttamisesta (rajaturvallisuustilanteesta johtuva kertausharjoitus)

Taustaa

Esityksen tavoitteena on parantaa Rajavartiolaitoksen kykyä vastata nopeasti muuttuviin rajaturvallisuustilanteisiin. Tavoitteen saavuttamiseksi ehdotetaan, että asevelvollisuuslaissa säädetyllä nopeutetulla menettelyllä voitaisiin määrätä asevelvollisia kertausharjoitukseen myös rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi.

Reserviläiset, eli lähtökohtaisesti alle 60-vuotiaat varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneet täysi-ikäiset ja terveet henkilöt, voidaan nykyisen asevelvollisuuslain 32 §:n 3 momentin nojalla Suomen turvallisuusympäristössä ilmenevän välttämättömän tarpeen sitä edellyttäessä määrätä joustavasti, eli tarvittaessa jopa välittömästi, ja asevelvollisuuslain kertausharjoituspäivien enimmäisrajasta riippumatta asevelvollisuuslain 48 §:n 4 kohdassa tarkoitettuun kertausharjoitukseen, jolla mahdollistetaan sotilaallisen valmiuden joustava kohottaminen.

Tällaisena välttämättömänä tarpeena on pidetty 32 §:n 3 momenttia koskevassa hallituksen esityksessä esimerkiksi Suomen lähialueella tapahtuva luonteeltaan sotilaallista uhkaavaa tilannetta, johon on pystyttävä reagoimaan riittävän nopeasti (HE 44/2016 vp).

Sotilaallisen valmiuden kohottamista koskevaan kertausharjoitukseen voidaan määrätä korkeintaan 30 päiväksi kerrallaan. Kertausharjoitusta voidaan pidentää tarpeen vaatiessa aina 30 päivää kerrallaan, mutta päätös on peruutettava heti, kun tilanne sallii harjoituksen päättämisen.

Sotilaallisen valmiuden joustavaa kohottamista koskeva kertausharjoitus edellyttää hallituksen esityksen mukaan sotilaallisen uhkan olemassaoloa (HE 44/2016 vp, s. 12). Nyt ehdotettavan sääntelyn tarkoitus on, että asevelvollisia voitaisiin määrätä kertausharjoituksiin nopeutetulla menettelyllä, jopa välittömästi, sekä kertausharjoituspäivien enimmäisrajasta riippumatta myös muusta syystä kuin sotilaallisen uhkan ollessa kyseessä.

Nykyistä asevelvollisuuslain 32 §:n mukaista poikkeuksellista kertausharjoitusmenettelyä säädettäessä perustuslakivaliokunta arvioi, että kysymys ei ollut perustuslain 23 §:ssä tarkoitetuista poikkeusoloista ja niihin liittyvästä sääntelystä. Kysymys oli näin ollen normaalioloissa tapahtuvasta perusoikeuksien rajoittamisesta, eikä asiaa tullut arvioida perustuslain 23 §:n valossa (PeVL 22/2016 vp, s. 2). Jo tuolloin lainsäädännön muutosta perusteltiin muuttuneella turvallisuustilanteella ja hybridiuhkilla. Tuolloin lain säätämisen yhteydessä tunnistettiin myös, että joustavassa ja etupainoisessa valmiuden kohottamisessa kertausharjoituksiin kutsuttavista asevelvollisista merkittävä prosenttiosuus on Rajavartiolaitoksen rajajoukkoihin kuuluvia asevelvollisia (HE 44/2016 vp, s. 6). Nähdäkseni perustuslakivaliokunnan arvio tuolloin säädetyistä laista soveltuu pääosin nyt käsillä olevaan hallituksen esityksen luonnokseen. Kysymys on normaalioloissa tapahtuvasta perusoikeuksien rajoittamisesta. Perustuslakivaliokunnan tuolloin antaman lausunnon mukaan rajoitusten hyväksyttävyyden lisäksi on kiinnitettävä huomiota muun muassa niiden tarkkarajaisuuteen ja oikeasuhtaisuuteen sekä asevelvollisten oikeusturvaan (PeVL 22/2016 vp, s. 2).

Perustuslakivaliokunnan käytäntöön tukeutuen hallituksen esityksessä ehdotetusta palvelusvelvollisuudesta seuraa rajoituksia ainakin perustuslain 7 §:ssä turvattuun henkilökohtaiseen vapauteen, 9 §:n liikkumisvapauteen, 10 §:n yksityis- ja perhe-elämän suojaan sekä 18 §:n mukaiseen oikeuteen hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Lisäksi velvollisuuksien kohdentamiseen ja niistä vapauttamiseen liittyy syrjinnän kieltoon liittyviä kysymyksiä (ks. PeVL 22/2016 vp, s. 2).

Nyt tarkasteltavan hallituksen esityksen luonnoksessa on tunnistettu ehdotetun sääntelyn vaikutuksia useisiin perusoikeuksiin. Perusoikeuksien rajoituksia on myös arvioitu perustuslakivaliokunnan käytäntöön tukeutuen. Yhdyn pääosin perusoikeuksien rajoituksia koskevaan arvioon, mutta katson, että luonnosta on täsmennettävä.

Yhdenvertaisuus

Rajaturvallisuuden välttämättömän ylläpitämisen vuoksi kertausharjoituksiin määrättyjen reserviin kuuluvien asevelvollisten kertausharjoitus voisi alkaa välittömästi ja kertausharjoitusvuorokausien määrä saattaisi ylittää huomattavastikin asevelvollisuuslain 50 §:ssä säädetyn yhteenlasketun enimmäisajan. Kertausharjoitukset koskisivat kuitenkin vain rajattua osaa reserviläisistä. Ne kohdistuisivat pelkästään Rajavartiolaitoksen alaisuuteen sijoitettuihin reserviläisiin, joilla olisi koulutukselliset valmiudet suorittaa rajaturvallisuuden ylläpitämiseen liittyviä avustavia tehtäviä. Näin ollen muutosehdotuksia tulee arvioida perustuslain 6 §:ssä turvattun yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Luonnoksessa todetaan, että perustuslakivaliokunta on aiemmassa käytännössään pitänyt yhdenvertaisuuden kannalta ongelmattomana muun muassa erilaisia palvelusaikoja, kunhan ne perustuvat hyväksyttäviin seikkoihin. Hyväksyttävänä perusteena on pidetty muun muassa eri tehtävien vaatimia erilaisia koulutustarpeita (PeVL 37/1997 vp, s. 2). Hallituksen esityksen mukaan erilaisia kertausharjoitusmääriä voidaan tältä osin arvioida samoilla perusteilla ja katsoa niihin olevan sinänsä hyväksyttävä peruste. Yhdyn tähän arvioon.

Yhdenvertaisuuden arvioinnin kannalta merkittävää on nähdäkseni myös se, että kaikkia reserviläisiä, mukaan lukien Rajavartiolaitoksen reserviin kuuluvia, voidaan jo nykyisen lainsäädännön perusteella määrätä nopeutetussa menettelyssä kertausharjoituksiin, jotka ylittäisivät enimmäisajan, mikäli sotilaallisen uhkan edellytys täyttyy. Merkittävä ero muihin reserviläisiin olisi nyt ehdotetussa lainsäädännössä se, että Rajavartiolaitoksen alaisuuteen sijoitettuja reserviläisiä voitaisiin ehdotuksen mukaan määrätä nopeutettuihin kertausharjoituksiin myös siinä tilanteessa, että se on välttämätöntä rajaturvallisuustilanteesta johtuen.

Luonnoksessa todetaan vaikutusten oikeasuhtaisuutta arvioitaessa, että huomioon tulee ottaa myös se, että vaikka asevelvolliset sijoitetaan sodan ajan joukkoihin Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen päätöksellä, vaativampiin tehtäviin sijoittamisessa pyritään ottamaan huomioon henkilön oma halukkuus ja soveltuvuus. Kyseiset asevelvolliset ovat siten jo tehtäviin hakeutuessaan tietoisia siitä, että heille saattaa tehtäviin sijoittamisen myötä kertyä tavanomaista enemmän kertausharjoitusvuorokausia. Ehdotettu sääntely ei siten olisi ongelmallinen perustuslain kannalta. Nähdäkseni tämä perustelu on heikko sikäli, että lainmuutos tulisi koskemaan henkilöitä, jotka jo nyt ovat reservissä, ja jotka eivät ole voineet olla tietoisia siitä, että muutos on tulossa.

Yhdenvertaisuuden rajoittamisen oikeasuhtaisuutta tulee tarkastella eritoten niin, että verrataan nykyisen asevelvollisuuslain 32 §:n mahdollistamaa menettelyä, joka koskee kaikkia asevelvollisia, nyt ehdotettavaan, joka koskee vain yhtä ryhmää. Nykyinen sääntely 32 §:n 3 momentissa lähtee siitä, että poikkeusmenettely on käytettävissä vain silloin, kun Suomen turvallisuusympäristössä ilmenevä välttämätön tarve sitä edellyttää. Tämän on esitöissä tulkittu tarkoittavan sotilaallista uhkaa. Nyt tarkasteltavasta hallituksen esityksen luonnoksesta saa sen kuvan, että ehdotettu poikkeusmenettely Rajavartiolaitoksen alaisuuteen sijoitetuille tulisi kysymykseen matalammalla kynnyksellä, eli myös silloin, kun uhka ei ole sotilaallinen. Nähdäkseni tämä on ainoa tapa tulkita ehdotettua sääntelyä, sillä muussa tapauksessa ei liene tarpeellista säätää poikkeuksellisesta kertausharjoitusmenettelystä rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi.

Ehdotuksen 32 §:n muutosta koskeviin perusteluihin sisältyy kuitenkin varsin niukasti tulkinta-apua siihen, missä tilanteissa rajaturvallisuuteen liittyvää poikkeuksellista kertausharjoitusmenettelyä voitaisiin käyttää. Perusteluissa todetaan muun muassa, että rajaturvallisuuden välttämättömän ylläpitämisen mahdollistamisen vuoksi määrättävä kertausharjoitus rinnastuisi vakavuudeltaan sotilaallisen valmiuden kohottamiseksi määrättävään kertausharjoitukseen, sillä rajaturvallisuuden poikkeukselliset häiriötilat voisivat kehittyä ennakoimattomasti ja nopeasti siten, että se edellyttäisi asevelvollisten reserviläisten pykälän 2 momentissa säädettyä määräaika nopeamman määräämisen kertausharjoituksiin. Esitetyllä muutoksella lisättäisiin normaaliolojen ennakkollisten toimien käyttömahdollisuutta, joilla pystyittäisiin reagoimaan nopeasti kehittyviin rajaturvallisuuden muutoksiin ja hallitsemaan niitä syystä riippumatta. Menettely on tarkoitettu käytettäväksi silloin, kun viranomaisten normaaliajan resurssit eivät riittäisi rajaturvallisuuden ylläpitämiseen häiriön vakavuudesta, taikka muusta poikkeuksellisuudesta johtuen ja vain, kun rajaturvallisuusympäristössä ilmenevä tarve edellyttäisi kolmen kuukauden määräajasta poikkeamista. Nähdäkseni tulkinnalle avoimia ovat esimerkiksi se, että resurssien puutos ja varsin epätarkasti määritelty ”muu poikkeuksellisuus” toimisivat menettelyn oikeuttamisperusteina. Nähdäkseni oikeasuhtaisuuden arviointi on näillä perusteluilla vaikeaa ja muotoilu herättää myös kysymyksiä perusoikeusrajoitusten täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta.

Muut toteuttamisvaihtoehdot

Luonnoksen luku 5, Muut toteuttamisvaihtoehdot, sisältää kovin lyhytsanaisen arvion siitä, voitaisiinko rajaturvallisuutta edistää muulla tavalla kuin nyt ehdotetulla poikkeusmenettelyllä. Luonnoksessa ei tarkalleen ottaen perustella sitä, että perusoikeuksien rajoittaminen ehdotetuin toimin on välttämätöntä ja oikeasuhtaista. Hallituksen esityksessä olisi selostettava, olisiko vähemmän perusoikeuksiin puuttuvin keinoin mahdollista saavuttaa niitä tavoitteita, joita lain muutoksella tavoitellaan.

Perusteluissa todetaan varsin suoraviivaisesti, että vaihtoehtona nyt ehdotetuille muutoksille on nykytilan säilyttäminen ennallaan. Nykytilan säilyttävässä vaihtoehdossa lainsäädäntöä ei muutettaisi lainkaan, jolloin rajaturvallisuusperusteiset kertausharjoitukset eivät olisi ollenkaan mahdollisia. Toteamus mennee liioittelun puolelle, sillä lainsäädäntöä lienee mahdollista muuttaa monella muullakin tavalla, kuin nyt ehdotetuilla säädöksillä.

Ensinnäkin on huomattava, että Rajavartiolaitoksen alaisuuteen sijoitettuja reserviläisiä voidaan jo nyt sijoittaa rajalle, mikäli asevelvollisuuslain 32 §:n ehdot täyttyvät. Siten lainsäädäntö antaa jo nyt mahdollisuuden järjestää kertausharjoituksia myös rajaturvallisuuden perusteella tietyin ehdoin. Kysymys kuuluukin, onko nyt säädettävät lisätoimet välttämättömiä.

Hallituksen esityksen luonnoksesta käy varsin selkeästi ilmi, että tarkoituksena on lisätä Rajavartiolaitoksen resursseja vartioida itärajaa. Ehdotuksessa ei kuitenkaan arvioida vaihtoehtoisia

tapoja saavuttaa tätä tavoitetta, esimerkiksi henkilökuntaa lisäämällä, eikä myöskään vertailla eri vaihtoehtojen mahdollisia kustannuksia.

Mikäli ehdotuksen mukainen poikkeusmenettely nähdään välttämättömänä, tulisi hallituksen esityksen perusteluissa vielä pohtia myös sitä, olisiko menettelyn yksityiskohdista säädettävissä jollakin perusoikeuksiin vähemmän puuttuvalla tavalla. Olisiko esimerkiksi mahdollista säätää, ettei kertausharjoitus voisi alkaa aivan välittömästi, tai ettei se voisi jatkua loputtomasti? Entä olisiko mahdollista säätää poikkeuksellisen kertausharjoituksen vapaaehtoisuudesta vastaavalla tavalla kuin nykyisen lain 32 §:n 2 momentti sallii?

Suhde muihin esityksiin

Luonnoksen luvussa Suhde muihin esityksiin todetaan, että eduskunnan käsittelyssä [on] samaan aikaan tämän esityksen kanssa hallituksen esitys laiksi väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi. Luonnoksen mukaan olisi suotavaa, että nyt kyseessä oleva esitys käsiteltäisiin samassa aikataulussa tai nopeammin. Kyseinen laki on vielä käsittelyssä, joten sen sisältöä on luonnollisesti vaikea ennakoida. Nähdäkseni olisi kuitenkin tarpeen saada jonkinlainen käsitys siitä, miten nyt käsiteltävä ehdotus reserviläisten käytöstä rajalla suhteutuu välineellistetyn maahantulon torjumiseksi ehdotettavaan lakiin. Erityisesti kysymyksiä herättäneet se, mihin tilanteisiin, minkälaisiin tehtäviin ja millä vastuulla reserviläisiä voitaisiin velvoittaa toimimaan välineellistetyn maahantulon torjumiseksi.

Oikeusturvakeinot

Oikeusturvakeinojen osalta merkittävää on, että rajaturvallisuuteen liittyvään valmiuden joustavaan kohottamiseen liittyvästä kertausharjoituksesta saisi hakea vapautusta samassa menettelyssä kuin tavanomaisesta kertausharjoituksesta, mutta edellytykset vapautuksen myöntämiselle olisivat tiukemmat.

Oikeusturvan osalta luonnoksessa todetaan, että edellä mainitut rajoitukset asevelvollisen oikeusturvan toteutumiseen on arvioitu hyväksyttäväksi huomioiden rajaturvallisuuden ylläpitämisen mahdollistamiseksi järjestettävän kertausharjoituksen yhteiskunnallinen merkittävyys, välttämättömyys ja poikkeuksellisuus. Nähdäkseni välttämättömyys ei kuitenkaan käy ilmi hallituksen esityksen luonnoksesta, sillä luonnoksessa ei yllä mainituin tavoin ole arvioitu riittävän yksityiskohtaisesti muita vaihtoehtoja ongelman ratkaisemiseksi.

Ehdotettua sääntelyä perustellaan myös sillä, että poikkeuksellisissa ja vakavissa rajaturvallisuuden häiriötilanteissa on välttämätöntä turvata Rajavartiolaitoksen toimintakyky ja resurssit, mihin

tarpeeseen ehdotettu sääntely on katsottu ainoaksi mahdolliseksi vaihtoehdoksi. Nähdäkseni perustavanlaatuinen ongelma on kuitenkin se, ettei hallituksen esityksessä kyetä tarpeeksi selkeästi määrittelemään, mitä ovat sellaiset poikkeukselliset ja vakavat häiriötilanteet, joissa poikkeuksellinen kertausharjoitusmenettely on välttämätöntä, mutta jotka eivät sisällä sotilaallista uhkaa. Tämä on merkittävää perusoikeuksien rajoitusten tarkkarajaisuuden kannalta.

Välttämättömyyden kannalta on huomattava, että kuten hallituksen esityksessäkin todetaan, Rajavartiolaitoksella on jo nyt myös merkittäviä mahdollisuuksia saada virka-apua muilta viranomaisilta, kuten puolustusvoimilta, esimerkiksi poikkeuksellisissa häiriötilanteissa. Lisäksi se voi käyttää palveluksessa olevia asevelvollisia sekä vapaaehtoiseen asepalvelukseen otettuja naisia tarvittaessa toimintansa tukena. Ehdotuksessa selostetaan näitä mahdollisuuksia, mutta ei perustella sitä, miksi ne ovat riittämättömiä.

Ahvenanmaan maakunnan asema

Ehdotettu säädösmuotoilu ei sulje pois sitä, etteikö poikkeavaa kertausharjoitusmenettelyä voitaisi käyttää Ahvenanmaalla. Luonnoksen perusteluissa todetaan muun muassa, että Ahvenanmaan maakunnassa voidaan järjestää harjoituksia, jotka liittyvät rajaturvallisuuden ylläpitämiseen ja joissa ei ole sotilaallisia elementtejä. Esityksellä ei siten ole vaikutusta Ahvenanmaalla järjestettävien harjoitusten kannalta, vaan nykyinen tilanne säilyy. Ehdotukseen tulisi kuitenkin sisällyttää huolellisempi arvio siitä, missä määrin Ahvenanmaan demilitarisointi, perustuslaki ja Ahvenanmaan itsehallintolaki mahdollistavat ehdotetun poikkeusmenettelyn käytön Ahvenanmaalla. Nyt ehdotettava sääntely ei tarkalleen tähtää pelkästään harjoitusten järjestämiseen, vaan rajaturvallisuuden välttämättömään ylläpitämiseen, joka ehdotuksessa rinnastetaan useassa kohdin sotilaallisen valmiuden joustavaan kohottamiseen.

Päätöksenteko

Nykyistä asevelvollisuuslain 32 §:n mukaista poikkeuksellista menettelyä arvioidessaan perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota menettelyn säätämisen täsmällisyyteen. Nyt tarkasteltavan ehdotuksen mukaan asevelvollisuuslain 32 §:n 2 momenttiin lisättäisiin seuraava maininta: ”Päätöksenteossa sovelletaan kuitenkin rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua sotilaskäskyasioiden päätöksentekomenettelyä, silloin kun kyse on yksinomaan rajaturvallisuuden välttämättömäksi ylläpitämiseksi määrättävästä kertausharjoituksesta.”

Kyseisissä Rajavartiolaitoksen hallintolain 7 §:n 2 ja 3 momenteissa säädetään, että tasavallan presidentti tekee päätökset rajavartiolaitoksen sotilaskäskyasioissa sisäministerin esittelystä valtioneuvoston ulkopuolella. Päätökset varmentaa sisäministeri. Asiaa esiteltäessä pääministerillä ja rajavartiolaitoksen päälliköllä on oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä siitä. Tasavallan presidentti

voi omasta aloitteestaan tai sisäministerin esityksestä siirtää sotilaskäskyasian presidentin valtioneuvostossa ratkaistavaksi. Tällöin presidentti päättää asiasta sisäministerin esittelystä ilman valtioneuvoston ratkaisuehdotusta. Sotilaskäskyasiaa presidentille valtioneuvostossa esiteltäessä rajavartiolaitoksen päälliköllä on oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä siitä.

Hallituksen esityksen perusteluiden tasavallan presidentin päätöksentekoa koskevassa luvussa todetaan, että koska kertausharjoituksen määräämisessä noudatettavasta päätöksentekomenettelystä viitattaisiin nimenomaisesti Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetussa laissa säädettyyn sotilaskäskyasioiden päätöksentekomenettelyyn, uudenlainen kertausharjoitus tulisi Rajavartiolaitoksessa palvelevien osalta säänneltyksi siten kuin perustuslakivaliokunta on lausunnossaan PeVL 22/2016 vp katsonut asianmukaiseksi. Ehdotettu päätöksentekomenettely vastaisi voimassa olevan asevelvollisuuslain 32 §:n 4 momentissa säädettyä sotilaskäskyasioiden päätöksentekomenettelyssä tapahtuvaa päätöksentekoa, joka koskee kertausharjoitukseen määräämistä sotilaallisen valmiuden joustavaksi kohottamiseksi.

Merkittävä ero on kuitenkin se, että kun noudatetaan asevelvollisuuslain 32 §:n 4 momentin menettelyä, tasavallan presidentin päätös ja sen nojalla annetut määräykset on lain mukaan peruutettava, kun kertausharjoitukseen johtanut tilanne sen sallii. Rajavartiolaitoksen hallintolain 7 §:n 2 ja 3 momenteissa ei säädetä päätöksen ja sen nojalla annettujen määräysten peruuttamisesta. Nähdäkseni peruuttamisesta on säädetty vastaavalla tavalla kuin asevelvollisuuslain 32 §:n 4 momentissa.

Lisäksi kiinnitän huomiota siihen, että nykyisestä asevelvollisuuslain 32 §:n poikkeuksellisesta kertausharjoitusmenettelystä säädettyä perustuslakivaliokunta huomautti, että hallituksen esitys silloin vaikutti sanamuotonsa mukaisesti määrättävän tasavallan presidentille päätösvallan antaa jokaista yksittäistä asevelvollista velvoittava määräys kertausharjoitukseen. Sääntelyä, jossa tasavallan presidentti tekisi lukuisan määrän yksittäisiin henkilöihin kohdistuvia velvoittavia hallintopäätöksiä, ei voida pitää onnistuneena tasavallan presidentin valtiosääntöisen asemankaan kannalta (PeVL 22/2016 vp, s. 2). Nyt tarkasteltavan hallituksen esityksen säännösten muotoilusta ei saa tarkalleen selvää, onko sama ongelma käsillä. Rajavartiolaitain 7 §:n 2 momentin sanamuodon mukaan tasavallan presidentti tekee päätökset rajavartiolaitoksen sotilaskäskyasioissa sisäministerin esittelystä valtioneuvoston ulkopuolella. Päätökset varmentaa sisäministeri.

Asevelvollisuuslain 32 §:n kokonaisuutta tulkittaessa jää jossain määrin epäselväksi, miten päätöksenteko ja määräyksenanto poikkeuksellisessa kertausharjoitusmenettelyssä tapahtuu.

Yhteenveto

Totean yhteenvetona, etten näe valtiosääntöistä estettä säätää siitä, että asevelvollisuuslain 32 §:n 3 momentin määrittelemällä poikkeuksellisella menettelyllä voitaisiin määrätä asevelvollisia

kertausharjoitukseen myös rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi. Luonnos herättää kuitenkin kysymyksiä siitä, ovatko siihen sisältyvät perusoikeuksien rajoitukset rajoitusedellytysten mukaisia. Erityisesti rajoitusten välttämättömyys, tarkkarajaisuus ja oikeasuhtaisuus jäävät epäselviksi. Niihin on jatkovalmistelussa kiinnitettävä huomiota.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Oikeuskansleri Tuomas Pöysti

Esittelijäneuvos Susanna Lindroos-Hovinheimo

Lindroos-Hovinheimo Susanna
Oikeuskanslerinvirasto